

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 240 L | Negyed évre — 60 L
Fél évre — — 120 „ | Egyes szám ára — 6 „
Nyilttér szavanként 6 L.

Alapította: ifj. Szántó Károly.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős: Dr. Bocz Soma
Kiadóhivatal: „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

Megjelenik minden vasárnap.

Mindenemű pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére küldendők.
Hirdetések árszabály szerint. — Kéziratok nem adatnak vissza

Türelem!

„Sire — írta dr. A. Dobrescu az „Adeverul“-ban — szabad választásokat ígértél, de miután mi ebből egy kis kóstolót kaptunk, kérünk, hogy többet szabad választásokat ne biztossíts számunkra, mivel ezek a szabad választások még szörnyűbbek, mint mások.“

A keserűségnek, az elszenvedett igazságtalanságoknak, az ország jövő sorsán való kétségbeesésnek keserű, öngunyoló szavai tódultak dr. Dobrescu tollára, mikor koronás királyához fordul nyílt levelében.

Consumatum est. A hatalom mindent elkövetett a győzelemért s győzött. De győzelmének glóriájába sötét árnyképek szövődtek. Glóriájának fénye nem az igazság sugárzása. A megvett lelkeknek, a rabbilincsre vert szabad akarataknak, a fajukat elárulóknak, az önmagukat lealacsonyítottaknak, a megtántorodottaknak árnyképei elhomályosítják a glóriás fényt.

„Ön tulságosan győzött“ — mondotta boldogult Károly király egy választás alkalmával az idősb Bratianunak.

Vajjon a mostani győzelme a fiunak nem válik egyszer tulságossá? Vajjon nem fog-e a győzelem egyszer felérni egy vereséggel?

Türelem!

A hatalom elmulik, de az igazság megmarad. Egyszer minden nap lenyugszik. Egyszer majd nem lesz többé szükség dr. A. Dobrescu keserű öngunyására:

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Lerombolt szentélyek.

Nekünk szentelt volt a multnak minden perce és szent volt a nóta mely ajkunkon fakadt: himnusz, bordal, szózat, s a kedves éneke, tárogató szó mely harcra, tette sarkalt avagy térdelhajtó imára készítetett, dal, mely nagyjainknak lelke mélyén fakadt s visszhangként ott csengett ajakán a népnek.

Nekünk szentelt volt a földünk minden röge, hazatérő nyájak mélabus kolompja, a délibáb pajkos játszi incselgése, hegyi patakoknak fel-fel zugó szava, évszázados tölgyek árnyékadó öle, alkonyi biborfény, hajnalhasadása s haragos zöld fenyves lelket látó csöndje.

„Nem akarunk többé állampolgárok, hanem csak állatok lenni.“

Egyszer majd mindnyájan mégis Emberek leszünk.

Türelem!

Vezérek és félrevezetettek.

Írta: Dr. Leitner Mihály.

A „Szászváros és Vidéke“ hasábjain vita keletkezett. Gergely Ferenc ref. lelkész magyaros nyíltsággal tette szóvá, hogy a szászvárosi zsidóság a nyilvános élet terén teljesen távol tartja magát a magyarságtól. Erre Vas Gyula, az ottani zsidó hitközség ezidei elnöke hosszabb cikkben felel. Ha Vas ur csak a saját véleményét mondta volna el, nem tartanók szükségesnek a vitába beleszólni, de Vas ur a szászvárosi zsidó hitközség nevében jegyezte cikkét, sőt azt szeretné elhíttetni, hogy az egész erdélyi zsidóság zöme is úgy gondolkozik, mint ő. Ezt már éppen a zsidóság érdekében nem hagyhatom szó nélkül. A hitközségi elnök ur terjengős cikke három lényeges pontból áll:

1. A zsidók Magyarországon is páriákként éltek az emancipációig.

2. Az emancipáció után élveztek ugyan bizonyos jogokat, de vajmi elenyésző számban kerültek magasabb állásokba és ezen korlátozott szabadságnak is magas ára volt. Fel kellett tudniillik adniok zsidó mivoltukat.

3. Végre jött Trianon, amely kiábrándította a zsidóságot csalódásából. A numerus clausus és a többi kilengések meggyőzték arról, hogy hiu ábránd volt idegen oltárokon áldozni. Most már azon boldog öntudat dagaszthatja a zsidóság keblét, hogy az is népi

Nekünk szentelt volt a sok bántalom mely ért és szentelt volt nekünk a ritka gyér öröm, s bátran áldoztunk vért életet a célért...

...S nem állottunk mind most — oh undok [hizelgő

meghunyázkodóként valaki kedvéért és nem marakodtunk a fennenkérkedő hatalmas, kegyért: odavetett koncert mint most, mert kivetkőztünk ősi mivoltunkból, elsatnyuló félben, félistennek vére, zugolódás, átok lett az imádságból új hóbort, új divat, buja kéj, tánc, zene lett az utmutató: lappangó pusztulás, s napról-napra több gond, nyomort száll [fejünkre

Ősök fordulnak meg sирgödreibken s közelebről kísért a végleges bukás...

...S mi mulatunk léhán, számüzve már a könny,

életét élheti ki és csak nagyon ritkák az olyan zsidók, mint jómagam, akik a kor intőszavát nem halljuk és még mindig magyaroknak valljuk magunkat.

Mielőtt e pontokra részletesen kitérnénk, általánosan meg kell állapítanunk, hogy ez a gondolatmenet semmi eredetiséget nem mutat, hanem gramofonszerű visszhangja annak a lemeznek, amelyet a kolozsvári Zsidó Nemzeti Szövetség igyekszik terjeszteni. Vas ur tehát egészen ártatlan abban, hogy a lemez készítői a történelem meghamisításával és a tények elferdítésével fülsértő, hamis hanghullámokat bocsájtanak világgá. Szükre szabott terünk figyelembevételével csak igen rövidre szabhatjuk észrevételeinket.

Ad. 1. Mennyi rosszakarat és lelkiismeretlenség nyilvánul meg azon állításban, hogy a zsidók Magyarországon páriákként éltek! Giszkalai, Szabó Imre és az „Uj-Kelet“ többi mesterei nagyon jól ismerik történelmünket és tudják azt, hogy egész Európában nem talált a zsidóság olyan védelemre, mint Magyarországon. Tudják, hogy Könyves Kálmán volt az egyetlen király, aki a keresztes hadaknak megtiltotta, hogy Magyarország zsidóit bántalmazzák. Tudják, hogy az Ausztriából kiűzött zsidóság Sopron-megye hét községében nyert letelepedési jogot. Sok mindent tudnak ők még, de üzleti érdekük azt kívánja, hogy a gramofon más nótákat fújjon, Vas ur és társai pedig naivságukban szent áhitattal hallgatják a nótákat.

Ad. 2. Sweitzer generális, Léderer, Hersch, Munkácsi ezredesek, dr. Lippe szolnoki törvényszéki elnök és zsidó hitközségi elnök, dr. Dózsa Sámuel Csanád-megye tiszti főügyésze, Vármán Mór a képviselőház állandó pénzügyi előadója és a pesti zsidó hitközség

fájdalom, megtorlás, magunk büszkesége s amit felépített a mult sok szent perce, szennyes palástjával takarja a közöny, és így élünk máról-holnapra tengődve lerombolt szentélyek, kincses romok között...
...Szörnyű lesz a bukás... Testvér, oh térj vissza! fönt van még az Isten a fellegek között.

(Arad) Medgyesy Ernő.

Az öreg Bujdosó Gergely.

(Hortobágyi történet az Ur 1927-ik esztendejéből.)

Gondterhes arccal ült az öreg számadó csikós a kuhyhó előtt. Alkonyodott, a nagy sikságot a lebukó nap fénye vörös lilába játszó sávokkal hintette be, piros fényben izzottak a kis bárányfelhők, a nagy porban egyegy karikás csattanása jelezte, hogy terelik a ménest a csikosbojtárok az éjszakázó hely felé.

Alapított
1812-ben.

SZÖLLŐSY

üveg-, porcellán-kereskedése és üvegezési vállalata
Orăștie-Szászváros

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát üveg-, porcellán-, képkeret-, tükkör-, villanylámpa- és diszmuárakban!

elnöke, Vadász Lipót államtitkár és a kisváradai zsidó hitközség elnöke, Goldzieher, Bánóczi, Alexander Bernát, Schwarz Gusztáv, Stiller Bertalan, Báron, egyetemi tanárok, Kunos, a keleti akadémia igazgatója, Radó és Reif műegyetemi tanárok, Heltai budapesti főpolgármester, Vázsonyi miniszter, Ágai Adolf az országos zsidó irodalmi egyesület elnöke és hírneves író, Baumgarten Izidor korona-ügyész helyettes, Beck kuriai bíró, báró Schossberger, báró Kóhner, báró Guttmann, báró Dirsai, báró Popper, báró Ullmann, lovag Freistettler, báró Königsvarter és ezekhez hasonló ezer meg ezer kiváló zsidó, nagy tudású, nagy magyar érzésű jeleseink most kénytelenek volnának Vas urtól tudásban és jellemtanban órákat venni, ha élének.

Ad. 3. Gratulálok Vas urnak, hogy a rab-szolgaságból felszabadulva, végre megmászta az emberi jogok Csimborasszóját. Én, aki nagyot hallok, még nem hallottam meg a kor intőszavát, vigasztalódjék azonban Vas ur, hogy a Zsidó Nemzeti Szövetség boltjában én is veszek egy kagylót, amelynek segítségével e boldog kor még boldogabb intőszavát én is felfogom. Egyelőre nem kívánom kiélni magamat, sem pedig másokat, mivel minden erőmet arra kell felhasználnom, hogy a félrevezetők leleplezésével a félrevezetetteket felvilágosítsam. Bemutatok Önnek is egy ilyen félrevezető vezért. Dr. Klein Miksa hosszú ideig a Zsidó Nemzeti Szövetség vezető embere volt. Élén állott az ingyenes jogvédő irodának. Miután pedig mint a zsidóság ingyenes jogvédője nagy összegeket csalt ki e címen szegény zsidóktól, egy szép napon áttáncolt a regáti Zsidó Nemzeti Szövetséghez. Most pedig liberális párti listán képviselőnek lépett fel. Ön persze nem tudja azt, hogy azon a berlini kongresszuson, amelyen gróf Andrássy Gyula és Bismark Romániát megteremtették, egyik feltételként szerepel az is, hogy a zsidóságot emáncipálnia kell. Ön azt sem tudja, hogy 1913-ban Budapesten több előkelő, magyar politikus részvételével népes gyűlést tartottunk, amelyen sürgettük ezen emáncipálás keresztülvitelét annál a liberális pártnál, amelynek jelöltje

Nem törődött Bujdosó Gergely semmivel, keserű volt talán még a pipa füstje is mely elválaszthatatlan a pusztai embertől, különösen ha a gond férge bántja.

A hortobágy nádasai közül vadludak szálltak fel, áthúzódtak a kunyhó felett, ökölbeszorult Gergely bátyánk keze s megfenyegette az erős szárnycsapásokkal haladó madárcsapatot. Mindennek egy ostoba vad liba az oka, két napja nem alszik rendesen miatta. Ugy történt, Kiss sógor még a forradalmi idők alatt rábizta a vadász puskáját. A megőrzésében nem is volt hiba, ezelőtt három napig. Akkor is ily gyönyörű naplamente volt, megakart a sétáltatni a puskát. Amint a kanyargó Hortobágy mellett ballagott egy gunár ingerkedve szállott fel s hogy a puska véletlenül elsült s nagy dobbanással zuhant alá a madár kövér teste ez már természetes. A bokor sűrűjéből azonban a vén Filkó cigány szaladt ki, az pedig régi haragosa, még a 90-es években akart egy csikót elkötni, de a karikás alaposan helybe hagyta. Most még nem lehessen tudni, mit hoz a jóvendő?

Befordult a kunyhó felé, „Anyjuk lemegyek a hidhoz“!

„Miért kíváncsi a Hortobágy kőhidjára mikor előtte a csárdába tér be Gergely“! „Hírért megyek“! A vadludért? mindig mondtam a törvény kezére kerül kigyelmed meg-

most dr. Klein Miksa. Legyen Ön boldog vezéreivel, de ne beszéljen mások nevében, mivel erre senki sem bizta meg. A zsidóság legnagyobb része távol áll ezen beteges irányzattól és elmagyarosodási folyamatát befejezettek tekintik. Ha voltak és esetleg vannak kilengések, ez semmiképpen nem lehet ok arra, hogy nemzetiségünket megtagadjuk, a hogy családi viszály még nem ok arra, hogy a családi kötelék felbomoljék. A visszaélések ellen nemzetünk jobbjaival összefogva kell küzdenünk, de olyan becstelenné nem lehet a zsidóság, hogy multját és jellegét úgy változtassa, mint az ingét.

A városházáról.

A városi tanács csak nem tud végre kivickélni az ideiglenes jelleg kátyujából. Tudva levő, hogy a tanács magalakulás után megtartotta a hatáskörébe utalt választásokat is, melyeknek egyik eredménye, hogy a tulnyomó szavazatok Vulcu János személyét emelték ki polgármesteri koszorúval az urnából. Lett volna hát hivatalfő, ha a választást meg nem felebbezik vala. Ez akadály miatt aztán csak nem vehette át az adminisztráció vezetését. Ennek ugyan időközben más akadálya is közbejött, t. i. Vulcu Jánost képviselővé választották s mint ilyen választania kell a két állás között. Milyen régóta nyomorog a város e bizonytalanság terhe alatt s az irányadó közök nem látják ezt béké?

A városi tisztviselők állományából egészségl okokból szabadságon vannak Belei Viktor és Muntean Jenő dr. tanácsnokok s mivel közülük az első anyakönyvvezető, az utóbbi helyettesanyakönyvvezető, a szabadság tartama alatt az anyakönyvvezetői teendőket a kasztói jegyző látja el.

A város mindhárom malma most három egymásután következő évre fog bérbeadni. Az árverés napja szeptember 21-ikére van kitűzve. Bérbe fogja adni a város a helypénzszedési jogot is, az árverés napját azonban még nem határozták meg.

Égető kérdése a porgárságnak az országutnak már megkezdett kiépítése a város bel-

látja“. Eme kassandrai jóslat sem másította meg a vén csikós szándékát, néhány pillanat múlva már dobogott a pusztia a lova patái alatt.

A hortobágy csárda már nem a romantikus betyár csárda, ivója magyar iparművészeti remek. Hiába álltak a nehéz tölgyfaszékek, melyeket az új bérlő hozatott, Gergely bár nem látta még sem hederített rájuk, csak a komor tekintete lett még sötétebb, mikor észrevette a magyar ember által sohasem szeretett zöld egyenruhát. A balmazújvárosi fiánc-szemlést személyesen hódolt a fogyasztási adónak az élelmiszer és alkohol terén.

— Gergely bácsi tudja-e baj van?

— Lehet, hogy az urnak baja van, de én tegnap töltöttem be egészséggel a 64 évet.

— Felelte nagy komolysággal.

— Nem ott van a baj, hanem miért nem váltja ki a vadászjegyet, ha már vadludat lő.

— Ingerkedett a szemlést.

— A réti sas még több vadludat elpusztít mint én, annyit fizetek én is, amennyiért ő bérlő a pusztát!

— No ne féljen, nem lesz ebből semmi különös, csak azt mondja meg honnan került a puska elő!

Zorddá vált amugy se barátságos tekintete s a pipáját hetykén megtaszítva a jobb száj-szegletből a bal irányába, foghegyről válszolta:

területén. Az eddig kiépített rész költségeihez az állam is hozzájárult s a munka folytathatásához is ígért az állam segélyt. Most minden terv és előmunkálat kész a következő szakasz kiépítéséhez, mely körülbelül az ipartestület házáig terjed, csak az állami hozzájárás érkezzék meg, a város rögtön munkába fog.

A villanyvilágítás silánysága még pár napig fog csak tartani. A nagy gép e hó 20-án készen lesz s ha a hatósági kazánvizsgálat ezen a napon meg lesz, a gép megkezd a munkát.

A házasság-hirdető táblán a következő házasságok nevei olvashatók: Nendwich Vilmos dr. Szászsebes és Markovinovich Herta Szászváros; Érsek Tibor Lupény és Deac Eleonora Szászváros; Ileasă Traján Vajdei és Moneta Mária Szászváros; Bataraba János Vajdei és Gavrila Johanna Szászváros.

„Szászvárosi cionisták és a magyarság“

(Felelet a Vas Gyula úr válaszára.)

II.

Azt mondja Vas Gyula úr, hogy „a felvetett politikai aktualitástól eltérő egészen más utai vannak“, tehát a cionizmus nem tartózik a tárgyhoz, mert ez egy nemzetközi világmozgalom. Én ezt a tényt elismerem, mert a cionizmus csakugyan egy kharitativ kolonizációs mozgalom, ámde sietek kijelenteni azt is hogy Erdélyben ez a mozgalom egybekalapított a Nemzeti Szövetség öntudatosító politikumával. Valósággal együtt élnek és közös háztartásban vannak egymással és így jelennek meg a zsidó sajtóban és a köztudatban is. Az már aztán nem a mi hibánk, hogy egy szemszögből nézzük őket és hogy tárgyilagosan megállapítjuk a két külön eredetű és rendeltetésű mozgalomról, miszerint simbyozisban élnek egymással, mint a tengeri kagylókra telepedő meduza féle puhányok.

Az Agudasz Izrael Orth. Világszövetség Erdélyi Központja már az „elégítési törekvések“ elején jónak látta tiltakozó szavát felemelni a politikai célzatossággal üzött cionista mozgalom ellen és ezekkel a súlyos szavak-

— Nagyon kíváncsi az ur, pedig tudhatná nem hiszek addig a fináncnak míg élet van benne, így nem is árulok el senkit se: Már megunva a hosszas társalgást sietett vissza a lovához, anélkül, hogy ivott volna.

Mégis beidéztek Debrecenbe. Nagy sóhajtással érkezett meg a rendőrkapitányság elé, reggeli 7 órára. Végül úgy délfelé bekerült, hol mindenféle kérdésekkel zaklatták. Hány éves? A lovammal együtt nemrég multam 67. Nem a lovára, magára vagyok kíváncsi. 64 éves multam. Még sok mindent kérdeztek, mire legnagyobb részt bölcsen hallgattam. A puska hova lett? Erre hallgatott legjobban, még szegény Kiss sógor is idekerült. Elég a maga baja. A kapitány el-el nézte a napbarnított gyönyörű szál embert. Érezte, hogy fájának legtisztább romlatlan becsületes típusával áll szemben. Minden mozdulatában benne volt az évezredes ázsiai fenség mely a végtelen pusztákról hamisítatlanul maradt meg az ősi foglalkozást üző hortobágyi nép lelkében. Elkeltett itélni. 200,000 ezer koronát fizet vagy négy napot ül. Megakart bosszantani a kapitány, leülte Gergely bácsi kérdezte. Elvörösödött a vén csikos, kitért belőle a szabadságszeretet és mély sértődöttséggel mondotta, üljék le a rendőr urak van elég idejük, én fizetek mert vár a ménes! Lehajítva a pénzt, lassan emelt fővel távozott.

Dórsa Derső.

kal fordult szembe a cionizmus és a nemzeti-eskedő mozgalommal. „Hajléktalan üldözött testvéreink iránt könyörületességet gyakorlunk. Palesztinán kívül is, de meg nem valósítható agyrémek nem hevitenek, néhány ember akarnokságának nem vagyunk hajlandók a szerkerét tolni és szent hitünket feláldozni olyan egyéneknek, akiknek a hithű zsidósághoz semmi köze“.

Ugy a cionizmus, mint a Nemzeti Szövetség csakugyan nem egyéb, mint meg nem valósítható agyrém, mert a hajdani fényes és dicsőséges Erész Izrael politikailag már többé soha vissza nem állítható és anyaország hiányában a zsidó irredenta: fából való vaskarika.

Jeruzsálemből egy egyetemes Hanza szövetséget nem lehet csinálni. Az arab kérdést semmilyen protektorátus alatt Palesztinában nem lehet nihilálni. Az arabok eltekintve attól, hogy a palesztinai összlakosságnak $\frac{3}{4}$ -ed részét teszik ki, a legkonzervatívabb keleti makacssággal ragaszkodnak a sok évszázados achuzához, a Salamon temploma helyén épült második mohamedán szentélyükhöz, a Kubet Esz- Szakhrahoz, melyet hibásan Omár mecsetjének nevez az európai közvélemény. Az arabokat gazdaságilag kiszorítani lehetetlen, mert a gazdasági harcban legyőzhetetlenek szívósságuk, igénytelenségük, nagyobb munkabíró képességük és olcsóbbságuk miatt. Külömben ez a tény olyan sociális probléma volt eddig, ami a zsidó kolonizálást valósággal az alap principiumaiban tette lehetetlenné és hiába valónak bizonyult Weizmann Chajim minden agitatorikus tevékenysége, mert egyszerűen e gazdasági egyenlőtlen küzdelem miatt hagyják el napjainkban is ezrével a palesztinai koloniákat az oda csődített települők és a hirhedt progromok keserű és fájdalmas emléke sem képes őket visszatartani attól, hogy visszavándoroljanak elhagyott európai hazájukba.

Leitner Mihály dr., a dévai magyar tagozat közbecsülésben álló zsidó elnöke nagy-szerű tényekkel cáfolja meg — lapunkban — a régi „gazda állam“-ra szórt rágalmakat. Én az ő fejtegetéseire még csak azt fűzöm hozzá, hogy mi most Erdélyben vagyunk és hogy miért kell reánk agyarkodni, mikor mi nem csináltunk numerus klauzust és amikor az Olasz páter féle jezsuita antisemitizmust, mint egy test, egy lélek elítéltük és valósággal a magunk portáján belül megöltöttük, hogy ilyen dissonans hangokat még csak megpendíteni is merjen erdélyi magyar lélek, — nem tudom megérteni!

Ha mi élhetnénk a békeszerződésekben biztosított kulturális autonóm jogainkkal és létesíthetnénk egyetemet — akár felekezeti alapon is — mi akkor is távolabb állanánk numerus klauzustól, mint Makó Jeruzsálemtől. Erre kezesség az erdélyi liberális magyar szellem supra konfessionális természete és történelmi tradíciója! És ha akad magyarított nevű, egykori honvéd népfelkeltő százados, aki jónak és tisztességes dolognak látja nagyott rugni az elnyomott magyarságon: arra az a végső válaszom, amit valahol Schakespeare mond a desertáló fiakról: „Hálátlanság! Te márványszivű ördög, utálatosb, ha fiakban lakszol, a tenger szörnyinél!“

Gergely Ferenc.

— **Ha őszül a haja,** használja az Erős-féle Carborin-hajregulátort, mely rövid használat után a haj eredeti színét visszaadja. Nem festék! Kapható: Erős A. gyógyszer-tárában, Déván.

39 6—

Szerkesztő ur!

mostanában,

Lányos mamák otthonában,
Zsuron, korzón, palotában,
Diszkrét, fehér szobácskában,
A konyhában, istállóban,
Dülledező vityilóban,
Uccasarkon, kávéházban,
Ahol csak ép kéz és láb van,
Istókucscse, cserliszton láz van.
Hozsánna, Kiss Ádám tanár!
Minden kis lány epedve vár.
Imád téged Böske, Kató,
Emila és az anyó.
Cserliszton édes, cserliszton drága,
Cserliszton a nő édes álma.
Titkos gyönyörűség fogja
Lelkét, ki a cserliszton ropja.
Cserliszton izgat kedélyeket,
És lázba hoz lázmenteket.
Cserlisztonon tépődik Ilus,
Benne a cserliszton bacilus,
Fogva tartja, rabja néki,
És nem tudja, meg nem érti,
Csak bűvös varázsát érzi.
Cserliszton nappal, cserliszton éjjel,
Sóvárgó gyönyörűséggel,
Lázás, titkos szenvedéllyel.
Ingerlő és egzotikus,
Barbár is és poétikus,
Édes, kedves, bájos, szép is,
Lejti azt a nagynénem is,
Sőt mi több, szavamra mondom,
Cserlisztonozik az Anyósom.

Vékony Náci.

NAPI HIREK.

— **Halálozás.** Kercsedi György (nyug. igazgatótanító, városunk volt polgára életének 86-ik évében Budapesten meghalt.

— **A róm. kath. népszövetség** július 17-iki kulturestélyére, mely fél 9 órakor kezdődik az elemi iskola disztermében, felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Budapest nagy előkészületeket tesz az ideai Szent István-hétre.** A budapesti Szent István-hét az idén is a hagyományos ünnepségekkel s az ezekhez csatlakozó szórakoztató és kulturális eseményekkel fog le folyni. Az ünnepségek fénypontja, úgy mint már századok óta, az augusztus 20-iki egyházi körmenet lesz, amelyet remélhetően az idén is maga a bibornok-hercegprimás fog a százezernyi érdeklődő sorfala közt személyesen végigvezetni a kijelölt utvonalon. A Szent István-hét programjában, augusztus 18—25 közt előkészítés alatt áll a Mátyás király korabele búza-ünnep föllevenítése, amely a földnek és a népnek egymásra utaltságát szimbolizálja. Továbbá a Szent István-héten egy diszes caroussel pompás lovakon és korhű kösztümkben fog felvonulni. A Szent István-héttel egyidejűleg fog megnyílni Budapesten az Országos Vasipari Kiállítás, továbbá új átrendezéssel és gyűjteményeinek kiegészítésével kerül a nyilvánosság elé a világhírű Mezőgazdasági Múzeum, amely minden mezőgazdát érdekelhet. Lesznek továbbá Budapest ünnepi hetében látványos sportünnepségek, csolnakünnepély a Dunán, a különböző nyilvános zenei események, amelyek az utcai életet is színessé és hangulatossá fogják tenni. A Magyar Államvasut és a helyiérdekű vasutak, valamint a dunai hajóstársaságok egyaránt 50%-os ta-

El ne mulassza a mai mozi-előadást megnézni!

rifakedvezést adnak bárkinek, aki bármely állomásról — tehát a határról is — augusztus 18-án hajnali 1 órától kezdve elindul Budapestre és oda augusztus 20-án delelőtt megérkezik. Az így váltott jegy augusztus 20 és 25-ike között bármikor felhasználható az ingyenes visszautazásra. Ebből az alkalomból a Budapestre érkező külföldiek kedvezményes vizumot is fognak élvezni, amely a határ átlépése alkalmával is megszerezhető lesz.

— **Csak 10 kilóig szállít a posta csomagot.** A vasuti vezérigazgatóság rendeletet adott ki, amely szerint a vasut csak 10 kilóig szállítja a postacsomagokat. A 10 kilónál súlyosabb csomagokat teherárúként vagy gyorsárúként kell a vonatra feladni.

— **Sport.** 92. gy. e. — Unirea. (1:1) 2:1. Biró: Szöllősy. Vasárnap f. hó 10-én az idény legizgalmasabb football matchét játszotta az Oráštiai 92 gy. e. csapata a legerősebb gyulafehérvári football csapattal az Unirea-val. Az első félidő hullámzó játéka a csapatokat 1—1 goalhoz juttatván, a második félidőben a szélel is támogatott fehérváriak fölénye domborodik ki, anélkül azonban, hogy goalt eredményezne, katona csapatunknak kedvezett a szerencse és így 2:1 arányban mérkőzést nyert. A játék során sok reclamatio volt a vendégek részéről, azonban a bíró nem reagált. Lapzártakor értesülünk, hogy az Unirea köszörülni óhajtáná híren szenvedett sérelmet vasárnap ismét vendége lesz városunknak, mely alkalomra a helyi 92. gy. e. legjobb összeállításban fogja szerepeltetni csapatát. Old Boy.

— **Közgazdasági hírek.** Gabonapiac: Buza: Kereslet minimális. Gazdák régi készleteikkel speculáltak s így az eladásnál nagy veszteségek érték őket, mert export nincs s így a kismalmok mint pékek csak redukált árban vásárolnak. Ára 700—750 leu mm.-ként minőség szerint. — Tengeri: Áru van bőven a piacon. Ára 130—135 leu nagyvékánként. — Árpa. Új árpa már megjelent a piacon. Ára 65—70 leu litervékánként. — Nyersbőr: Erdélyben különösen báránybőr nagy tételekben fekszik, s vevők hiányában nagy áresésnek van kitéve. Kereslet minimális, s így árából sem lehet biztosat jelezni. Gidóbörökben külföld szükségletét fedezte s itt is az árak ellanyhultak.

Egy utazó naplójából.

Szászváros, 1927. július.

Szabályszerű, jó félórás késéssel végre megérkeztem Szászvárosra. Csakhogy kiszállhatam végre a zsufolt kupéból, melyben egy nacionalista ügyvéd és egy sóraktáros között valóságos parlamenti harc folyt. A vitába néha egy nagybajszu exportör is beleszólt, két mázsás disznóságokkal fűszerezve a politikai vitát. Bratianuról leszedték a keresztvizet s Maniu gör. kath. volta a sós sél szerint mázsás száka. A valláshoz érve így történt aztán, hogy Perkász és Szászváros között végigvonult a hallgatók előtt az egész ó és középkor, a kereszties hadjárat s a vonat már a szászvárosi állomás váltóján robbogott, mikor a törökök végre elfoglalták Bizancot. Hogy Bizanc és Bratianu, a törökök és Maniu között tovább minő összefüggés merült föl, nem tudom, mert mig én hiába bugva párjavesztett gerleként egy hordárért, csomagjaimmal nem tudtam a parlamenti harcokat követni, kik a két autobus közül az egyikbe eltűntek. Én is felkapaszkodtam nagy nehezen a még ott horgonyzó bárkába, mindjárt el is botolva az ülőhelyek között, a földön fekvő két gummi abroncs egyikébe,

zuhanásomban magam alá temetve a szöke jegyszédőnt, amit a soffőr nem jó szemmel nézett. Végre elhelyezkedtünk. A motort piszkáló soffőr azt berregésbe hozta, sőt indulatba is a gépet s a már mozgásba levő kocsi is felkapaszkodott. Miután az utért járó 30 leut leszurkoltam, az addig pislákoló lámpát is eloltotta a soffőr s hatalmas zökkenőkkel lámpánélkül rohanni kezdtünk. Kint a nyári szürkületben békésen szállingoztak megérdemelt pihenőre az emberek. A csendes hangulatot szemlélve, egyszer csak megdöbbenve vettem észre az utat csaknem teljesen elzáró ledöntött akác óriást. De elshantunk baj nélkül mellette, valamint a vizmosás okozta partszakadék mellett is. Ez az út szakasz határozottan regényes. Jobbra-balra az uttól nagy tágas térség volna mindenféle akadálynak, de nem, itt mindez az országutjára van kihelyezve, én azt hiszem csak azért, hogy az idegen utasban ily módon felkeltett rémület kellemesen fokozódjon iszonyattá, megpillantva az ut mentén kiosztott házhelyeken épülő architektonikus csodaszülötöket. Valamennyi a korai szülés defektusával bujik ki a földből. Egyiknek a homlokzata, másiknak az ablak nélküli hátulsó felemered az utra, szeszélyes cikk-ckkban igyekezve agyoncsapni minden harmoniát. Ugylátszik e boldog városban nincs építkezési szabályrendelet, vagy ha van, nem bolond, hogy kigyalogoljon a város végére abba a nagy porba amely beborította sűrű fellegként a mi vakon rohanó autobus csodánkat is. Az autóbussz kitűnő rugói úgy ringattak, mint csecsemő koromba rossz indulatu dadám, kinél abból állott a ringatás, hogy hol a jobb, hol bal lábát emlegette, miáltal a combjain szunnyadó kisedségem tengeri betegségét kapott.

Valahol az Országút és a Vlad Aurel utca kereszteződésénél egyszer csak merész ivben az autóbussz tetejéig repültem s vadonat új szalmakalapom az orromig lecsuszva, leskalpolt a gyönyörű barnára égett bőrömet. Végre lassított az autó. A soffőr a még mozgásba levő bárkáról leszállva felcsapta a motor fedőt s igazítva valamit a motoron egy zökkenéssel tényleg meg is állottunk. Egy fényözönbe uszó terász fogadott. Kellemesen lepett meg a nagy világosság, az elém táruló tarka kép. De amint a vonatnál a hordár, úgy itt a portásra vártam hiába, mert azt, mint utóbb kiderült, egy muskátli virágos ur kabátjáért küldte haza.

De becipelkedtem végre a szobába. Világosságot akartam, de a szobaasszony figyelmeztetett, hogy hiszen ég a villany. Szép kis villany. Egyenes arányban áll az uttal és az autóbusszal. Minden jó ha a vacsora jó, gondoltam és nagy nehezen elhelyezkedtem a sok notabilitás, preferanc játékos és politikus közé. Katonazene játszott több igyekezettel, mint az érzékeny fülek iránti megértéssel s amint elhallgatott, cigányzene hangzott fel.

A műsor nagyon változatos volt. Amit a trombiták erdeje elfújt, elhuzta a cigány is. Nem tudom, hogy nemes verseny volt-e csupán, vagy csak a repertoirejuk volt szűk. Körülpillantva, szomszédaimban felismertem utastársaimat, megdöbbenve egy nagyon fess negyven év körüli urral. Kérdésemre Gyula pincér felvilágosított, hogy a B. listára helyezett képviselőjelöltek asztala mellé kerültem, Nagyban folyt a lezajlott választások megvitatása. A fess negyvenes folyékony előadásából következtetve már többször adhatta le fel és letartóztatásának körülményes és kis lányokat feltétlenül izgatható történetét.

Az ügyvéd ur, miután a sósef nem volt jelen s így nem ehetett a liberálisokat, a sört itta, határozott gesztussal üritve egyik pohárát a másik után. Az asztal végébe preferanc parti folyt. Elég élénken. A bank pénztáros türelmetlenül, a titkár állandóan morogva s a porcellán kereskedő egy rabságából kiszabadult kanári mozgékonyásával. Körülöttük a kibicek hada s az álmodozó pocakos igazgató, ki semmit se hallva, semmire se figyelve a le fel hullámzó sétálok közül egy szöke kis babát keresett állandóan, hogy aztán megpillantva a megelégedettségnek mosolya két méteres gröberlit ásson pufok arcába.

De semmi sem tart örökké. Elhallgatott a zene, elcsendesültek a parlamentiek, befejeződött a preferanc parti, a titkár vesztetett, mert fogadást tett, hogy többet nem játszik, de e kijelentését oly határozott rutinnal tette, hogy holnap biztosan megint játszani látnám ha mindaz a sok benyomás mely rövid ittélétem alatt bennem felgyült s a világvárosi viszonylatokat is megszegyenítő vendéglői árák nem kényszerítenének holnap e kis városból talán örök időre távozni.

Szerkesztői üzenetek.

M. E. Versét hálás köszönettel közöljük. Jövőre azonban napfényesebb, derűsebb, biztatóbb levegőjű verseket kérünk, mert kimondott célunk, hogy erőt, bizalmat, hitet neveljünk kicsiny körünk minden magyar lelkébe.

Andor, Arad. Szabad egy barátról így megfedkezni? Rabságban levő szíved nem vágyik szabadság után? Szeretettel köszönt a régi.

Kiadó lakás. Szászvároson a Felsőmajor-utcában ujonnan épült ház, mely áll 3 szoba, 2 konyha, kamra és pincéből, haszonbérbe kiadó. — Bővebb értesítés nyerhető Molnár Ferenc mészárosnál. 5 1—2

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy július hó 25-ikétől kezdve **fodrász-üzletemet**

a Piața Reg. Maria 28. szám alól az M. G. ZOBEL-féle házba, Str. Reg. Ferd. 9. szám alá helyezem át.

Szíves pártfogást továbbra is kérve maradok kiváló tisztelettel:

6 1—2 **Lewitzky Albert,** fodrász.

„ERZSÉBET“-MOZI

A KONVIKTUSBAN.

Alapítva 1911-ben. — Ig. váll. Neuvirth György.

Ma vasárnap, f. év július hó 17-én délután 4³⁰ és este 8³⁰ órakor:

Aranyláz

Szenzációs idegfejtő dráma az Amerikaiak életéből. Továbbá:

Bohó ifjuság

Elsőrangú szalon vigjáték 6 felv.-ban.

Szép lakást keres esetleg kerttel Dr. POPU Viktor, ügyvéd. 4 1—3

100.000 leit kap Ön, vagy családjá 1300 leiért, ha életét biztosítja az Európa Biztosító Intézetnél. Vezér-ügynökség Orăștie, Str. Filipescu 9. 3 1—

AERON

a legjobb légyfogó,

nagyban és kicsinyben kapható a „Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.“ könyv- és papirkereskedésében.

Valódi „Katschek“-féle

„Eternit“-pala

a jelenkor legjobb tetőfedő anyaga.

29 9—12

Kapható:

Grossmann Testvérek
cégnél, PETROȘENI.

A legjobb, a legzamatosabb sör a

„Tordai Sörgyár Rt.” söre.

Nagyban és kicsinyben kapható a

Schuleri Frigyes szeszgyár Rt.-nál ORĂȘTIE.

A Schuleri Frigyes szeszgyár Rt. ajánlja

elsőrangú likőr-különlegességeit, továbbá mindenféle pálinka-, rum- és borpárlatait, ugyszintén a kiváló zamatu küküllőmenti fajborait hordókban és palackokban.

A Tordai Sörgyár Részvénytársaság söreinek

a híres „LUX” sörnek

is főnagyraktára.

16—18